

Postanowienie z dnia 17 stycznia 2007 r.

I PZ 25/06

Złożenie przez profesjonalnego pełnomocnika w terminie wniosku "o doręczenie wyroku" z wyraźnym powołaniem się na zgłoszenie tego żądania "na podstawie art. 387 § 3 k.p.c." należy potraktować jako wniosek o doręczenie orzeczenia sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem, a nie o doręczenie samej sentencji orzeczenia na podstawie art. 9 k.p.c.

Przewodniczący SSN Zbigniew Hajn, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera (sprawozdawca), Herbert Szurgacz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 stycznia 2007 r. sprawy z powództwa Czesława N. przeciwko „I.-J.” SA w J. o zapłatę, na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu z dnia 30 stycznia 2006 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu postanowieniem z 30 stycznia 2006 r. [...] odrzucił wniosek pełnomocnika strony pozwanej I.-J. SA w J. o doręczenie uzasadnienia wyroku tego Sądu z 12 stycznia 2006 r. w sprawie z powództwa Czesława N. o zapłatę premii regulaminowej. W uzasadnieniu postanowienia podniesiono, że pełnomocnik strony pozwanej pismem z 16 stycznia 2006 r. wniósł o doręczenie mu wyroku z 12 stycznia 2006 r. Odpis wskazanego orzeczenia (sentencja wyroku) został doręczony pełnomocnikowi strony pozwanej 20 stycznia 2006 r. Pismem z 25 stycznia 2006 r. pełnomocnik pozwanej Spółki wniósł o uzupełnienie dokonanego doręczenia przez przesłanie uzasadnienia wyroku. Pełnomocnik zwrócił uwagę, że złożenie wniosku o doręczenie „w trybie art. 387 § 3 k.p.c.” rodzi obowiązek doręczenia wyroku z uzasadnieniem.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zgodnie z art. 387 § 3 zdanie pierwsze k.p.c. orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia. Orzeczenie w przedmiotowej sprawie zapadło 12 stycznia 2006 r. Ostateczny termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i jego doręczenie upłynął 19 stycznia 2006 r. Co prawda, pełnomocnik pozwanej Spółki 16 stycznia 2006 r. wniósł do Sądu pismo zatytułowane „wniosek o doręczenie wyroku”, jednakże nie stanowi ono wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem. W ocenie Sądu Okręgowego, treść przytoczonego pisma procesowego jednoznacznie wskazuje, że zamiarem pełnomocnika strony pozwanej było uzyskanie jedynie odpisu przedmiotowego wyroku i nie dotyczyło ono doręczenia odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem. Tylko zachowanie się strony w sposób określony w art. 387 § 3 zdanie pierwsze k.p.c. jest niezbędną przesłanką do uzyskania odpisu uzasadnienia.

Sąd Okręgowy podniósł, że ponieważ Sąd drugiej instancji wydał orzeczenie zmieniające zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji, to zgodnie z art. 387 § 1 k.p.c. jego uzasadnienie zostało sporządzone z urzędu. Nie oznacza to jednak, że powstał obowiązek doręczenia z urzędu sporządzonego w tym trybie uzasadnienia. Wystąpienie z takim żądaniem jest uprawnieniem strony realizowanym przez zgłoszenie, w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji wyroku, wniosku o doręczenie uzasadnienia orzeczenia. W przypadku natomiast złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku, wniosek taki należy potraktować jako wniosek o doręczenie stronie odpisu sentencji wyroku, złożony na podstawie art. 9 k.p.c. (zgodnie z zasadą jawności wewnętrznej). W ocenie Sądu, niezgłoszenie przez radcę prawnego wniosku o doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem powoduje, że doręczeniu podlega orzeczenie bez uzasadnienia (postanowienia Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PZ 104/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 231, z 12 września 2001 r., I PZ 59/01, OSNP 2003 nr 17, poz. 416, z 19 kwietnia 1999 r., II CZ 23/99, OSNC 1999 nr 11, poz. 195, z 28 listopada 1997 r., II CZ 137/97, LEX nr 50622).

Właściwy wniosek o doręczenie uzasadnienia wydanego w rozpoznawanej sprawie wyroku pełnomocnik strony pozwanej złożył dopiero 25 stycznia 2006 r. Mając to na uwadze Sąd uznał, że okres pomiędzy ogłoszeniem wyroku a wnioskiem złożonym przez pełnomocnika przekroczył określony ustawą termin tygodniowy, wobec czego żądanie odwołującego się jako spóźnione podlegało odrzuceniu na pod-

stawie art. 328 § 1 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 391 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pełnomocnik strony pozwanej, domagając się jego uchylecia. Skarżący zwrócił uwagę, że we wniosku z 16 stycznia 2006 r. wskazano, iż doręczenie ma nastąpić „w trybie art. 387 § 3 k.p.c.”. Zgodnie z tym przepisem, orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia. Zdaniem skarżącego, powołany przepis nakłada obowiązek doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem na Sąd drugiej instancji, który z urzędu uzasadnił wyrok i przechowuje uzasadnienie w aktach sprawy. Uzasadnienie stanowi integralną część orzeczenia. Skoro więc sądy orzekające w drugiej instancji sporządzają uzasadnienie z urzędu, to ich obowiązkiem jest doręczenie orzeczenia, a nie tylko jego sentencji.

Ponadto skarżący podniósł, że skoro jako pełnomocnik strony wskazał w sposób wyraźny podstawę prawną swojego żądania, jak również złożył wniosek w bardzo krótkim czasie po ogłoszeniu wyroku, to Sąd Okręgowy nie powinien domniemywać, że zamiarem pełnomocnika było jedynie uzyskanie odpisu wyroku na podstawie art. 9 k.p.c., jeśli we wniosku powołano art. 387 § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Jak wynika z akt sprawy, pismem z 12 stycznia 2006 r. pełnomocnik strony pozwanej wniósł „na zasadzie art. 387 § 3 k.p.c.” o doręczenie wyroku wydanego w przedmiotowej sprawie. Odpis sentencji orzeczenia został doręczony pełnomocnikowi pozwanego 20 stycznia 2006 r. Pismem z 25 stycznia 2006 r. pełnomocnik pozwanego wniósł o uzupełnienie dokonanego doręczenia przez przesłanie uzasadnienia wyroku, powołując się na to, że wniosek o doręczenie został złożony „w trybie art. 387 § 3 k.p.c.”, co rodzi obowiązek doręczenia wyroku z uzasadnieniem. Mimo to Sąd Okręgowy zaskarżonym postanowieniem odrzucił wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku z 12 stycznia 2006 r. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, warunkiem skutecznego wniesienia skargi kasacyjnej (poprzednio kasacji), jest otrzymanie przez stronę odpisu wyroku sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem, po złożeniu wniosku w tym przedmiocie stosownie do art. 387 § 3 k.p.c. Według art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z

uzasadnieniem stronie skarżącej. Wniesienie skargi kasacyjnej musi zatem poprzedzać złożenie przez stronę zamierzającą zaskarżyć prawomocny wyrok (lub inne orzeczenie) sądu drugiej instancji wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem (jeżeli sąd drugiej instancji sporządza uzasadnienie jedynie na wniosek strony - art. 387 § 1 zdanie drugie k.p.c.) albo jedynie wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem (jeżeli sąd drugiej instancji sporządza uzasadnienie z urzędu - art. 387 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

Stosownie do art. 387 § 3 k.p.c. orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała jego doręczenia. Zawarte w zdaniu pierwszym *in fine* art. 387 § 3 k.p.c. sformułowanie „zażądała jego doręczenia” musi być odniesione do początku całego zdania, a mianowicie do sformułowania „orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się”. Inaczej mówiąc, sformułowanie „zażądała jego doręczenia” nie dotyczy żądania doręczenia samego orzeczenia (jego sentencji), lecz żądania doręczenia orzeczenia (jego sentencji) razem z uzasadnieniem. Profesjonalny pełnomocnik powinien znać i dostrzegać różnicę pomiędzy żądaniem doręczenia samego orzeczenia (jego sentencji) oraz orzeczenia z uzasadnieniem. Prawidłowo sformułowany wniosek składany na podstawie art. 387 § 3 k.p.c. powinien zatem zawierać w sposób wyraźny sformułowane żądanie doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Treść art. 398⁵ § 1 k.p.c. należy rozumieć w ten sposób, że termin dwóch miesięcy na wniesienie skargi kasacyjnej liczony jest od daty doręczenia orzeczenia sądu drugiej instancji dokonanego w sposób opisany w art. 387 § 3 k.p.c. To z kolei oznacza, że tylko wtedy, gdy strona zażądała w terminie tygodniowym od ogłoszenia orzeczenia doręczenia jej orzeczenia wraz z jego uzasadnieniem, można mówić, że spełnione zostało wstępne wymaganie dla powstania możliwości wniesienia skargi kasacyjnej. Jeżeli strona z takim żądaniem nie wystąpiła, bądź też występując z nim przekroczyła siedmiodniowy termin do zgłoszenia żądania doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem (art. 387 § 3 k.p.c.), dwumiesięczny termin, przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c., w ogóle nie może rozpocząć biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 grudnia 1996 r., I PKN 45/96, OSNAPiUS 1997 nr 14, poz. 254; z 7 lutego 1997 r., II UZ 25/96, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 103; z 2 czerwca 1997 r., I PKN 136/97, OSNAPiUS 1998 nr 2, poz. 44; z 30 stycznia 1998 r., III CKU 106/97, Prokuratura i Prawo 1998 nr 6, poz. 30; z 19 kwietnia 1999 r., II CZ 23/99, OSNC 1999 nr 11, poz.

195; z 10 marca 2000 r., IV CZ 18/00, OSNC 2000 nr 10, poz. 181; por. też wyrok z 19 marca 1997 r., II CKN 31/97, OSP 1997 nr 11, poz. 208 i postanowienie z 26 kwietnia 2001 r., II CZ 146/00, OSNC 2001 nr 12, poz. 180).

Dla skutecznego wniesienia skargi kasacyjnej ważna jest czynność złożenia wniosku o doręczenie wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem zgodnie z art. 387 § 3 k.p.c. Wniosek ten musi być precyzyjnie sformułowany, gdyż według art. 9 k.p.c. strony mają prawo otrzymywać z akt sprawy odpisy wszelkich orzeczeń. Strona może więc w każdym czasie zwrócić się o doręczenie jej odpisu wyroku (samej sentencji lub także uzasadnienia), także po upływie terminów do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. Doręczenie samej sentencji orzeczenia (np. wyroku) sądu drugiej instancji bez jego uzasadnienia nie jest doręczeniem orzeczenia w rozumieniu art. 398⁵ k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 listopada 1997 r., I PZ 39/97, OSNAPiUS 1998 nr 18, poz. 545). Dlatego też złożenie wniosku o doręczenie odpisu wyroku sądu drugiej instancji w terminie tygodniowym od jego ogłoszenia nie oznacza jeszcze, że strona wnosi o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem w celu złożenia skargi kasacyjnej.

Z art. 387 § 3 zdanie pierwsze k.p.c. wynika, że prawidłowo sformułowany wniosek, z jakim na podstawie tego przepisu może zwrócić się do sądu strona zamierzająca wnieść skargę kasacyjną, powinien zawierać żądanie doręczenia orzeczenia (wyroku, postanowienia) z uzasadnieniem. W rozpoznawanej sprawie wniosek pełnomocnika strony pozwanej (pismo procesowe z 16 stycznia 2006 r. zatytułowane „wniosek o doręczenie wyroku”) nie zawierał wyraźnego sformułowania żądania doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem. Jednakże, ze względu na wyraźne powołanie się przez pełnomocnika, że domaga się doręczenia wydanego w przedmiotowej sprawie wyroku „na zasadzie art. 387 § 3 k.p.c.”, należało przyjąć - wbrew odmiennemu stanowisku Sądu Okręgowego - że „wniosek o doręczenie wyroku” z 12 stycznia 2006 r. nie był wnioskiem o doręczenie odpisu samej sentencji wyroku złożonym na podstawie art. 9 zdanie drugie k.p.c. (czyli zgodnie z zasadą jawności wewnętrznej), lecz wnioskiem o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem jednoznacznie w celu wniesienia skargi kasacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto rygorystycznie, że niezgłoszenie przez radcę prawnego wniosku o doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem powoduje, że doręczeniu podlega orzeczenie bez uzasadnienia (por. wyrok Sądu Naj-

wyższego z 11 kwietnia 2000 r., I PKN 583/99, OSNAPiUS 2001 nr 18, poz. 555). Aprobując co do zasady wynikający z przytoczonego poglądu rygoryzm formalny - uzasadniony wysokimi kwalifikacjami profesjonalnych pełnomocników, od których można wymagać spełnienia stosunkowo prostych i oczywistych wymagań dotyczących złożenia prawidłowego wniosku o doręczenie orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem w celu wniesienia skargi kasacyjnej, należy zwrócić uwagę na istotną w rozpoznawanej sprawie okoliczność, a mianowicie, że „wniosek o doręczenie wyroku” został złożony w terminie przewidzianym w art. 387 § 3 k.p.c., a ponadto stwierdzono w nim wyraźnie, że żądanie zostaje zgłoszone „na zasadzie art. 387 § 3 k.p.c.”, co pozwala na przypisanie mu w istocie rangi wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem.

Nadmiernym formalizmem byłoby w takich okolicznościach odrzucenie wniosku strony, nawet sporządzonego przez radcę prawnego, w którym nie zawarto wyraźnego sformułowania dotyczącego żądania doręczenia uzasadnienia, jednak powołano się w nim na art. 387 § 3 k.p.c. jako podstawę prawną tego żądania. Do wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem ma bowiem zastosowanie art. 130 § 1 zdanie drugie k.p.c., a zatem oczywiste niedokładności pisma nie stanowią przeszkody do nadania mu biegu i rozpoznania we właściwym trybie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2001 r., I CZ 110/01, Biuletyn SNIC 2002 nr 1, s. 57). Gdy bowiem z okoliczności złożenia wniosku o doręczenie wyroku wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że strona składa go w celu wniesienia skargi kasacyjnej, należy doręczyć jej odpis wyroku z uzasadnieniem, choćby w swoim piśmie procesowym nie zawarła wyraźnego sformułowania o doręczenie uzasadnienia. W rozpoznawanej sprawie istniały podstawy do potraktowania wniosku pełnomocnika strony pozwanej jako wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem, skoro z treści wniosku wynikało jednoznacznie, że pełnomocnik złożył go „na zasadzie art. 387 § 3 k.p.c.”. Sąd Okręgowy nie trafnie potraktował wniosek pełnomocnika pozwanej Spółki jako wniosek o doręczenie stronie odpisu sentencji wyroku złożony na podstawie art. 9 k.p.c. Słusznie skarżący podniósł w zażaleniu, że skoro w sposób wyraźny wskazał podstawę prawną swojego żądania, to jego intencja była jednoznaczna i nie mogła powodować przyjęcia przez Sąd Okręgowy domniemania, że zamiarem pełnomocnika było jedynie uzyskanie odpisu sentencji wyroku na podstawie art. 9 k.p.c.

Z przytoczonych względów zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, wobec czego Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁶ k.p.c. postanowił jak w sentencji.

=====